

Biotheek Netknipsels #84 – 16 september 2004

Bio steunen of niet? Het beleid maakt overal verschillende keuzes: in Herent krijgt een groep langdurig werklozen als steun een bioboerderij in erfpacht; in Nederland vindt de provincie Groningen dat steun geven aan bio zinloos is. De ALT steunt de biosector door verschillende demonstratieprojecten; de Nederlandse SP komt dan weer met een 10-punten stimuleringsplan op de proppen. Steunen of niet? Het blijkt binnen en buiten de grenzen een gevoelige vraag. Mogen wij rekenen op een grote morele steun aan de biobedrijven tijdens de Dag van de Landbouw?

Hartelijke groet,

Petra Tas
Projectcoördinator Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

10 Biologische bedrijven houden Opendeurdag tijdens Dag van de Landbouw

Biosector van VLAM lanceert de "Smaakacademie"

Agriflanders met opportuniteit voor bio-boeren

Analyse en evaluatie van het instrument Bioketenmanagement (BKM)

Biologische landbouw in grensoverschrijdend perspectief

Bezoek aan open dagen Bejo Zaden en Clause Tézier

'Introductie suikerbieten in de biologische landbouw'

'Teelt van eiwithoudende gewassen met als doel een 100 % biologisch en streekeigen rantsoen'

Bio-hoeve kost twee eurocent

INTERNATIONAAL

NL - Albert Heijn breekt belofte residuvrije voeding

NL - Biologisch melkveebedrijf wint ANNA-natuurprijs

NL - Biologische landbouw presteert beter bij klimaatverandering

NL - Provincie Groningen wil biologische landbouw niet langer steunen

NL - 'Onderzoek naar vrije uitloop kippen hard nodig'

NL - SP lanceert stimuleringsplan biologische landbouw

NATIONAAL

10 Biologische bedrijven houden Opendeurdag tijdens Dag van de Landbouw

Zondag openen tien biologische bedrijven hun deuren om u te laten kennismaken met de biologische landbouw. Biotelers leiden u terecht trots rond op hun bedrijf. Met een bezoek aan de dieren, het machinepark. Een fietstocht met het ganse gezin langs landelijke wegen en gezellige familieboerderijen. Bovendien kunnen bezoekers genieten van de smakelijke producten van de biologische landbouw: ambachtelijke geitenkaas, sappig fruit, ... Wie zelf graag de aarde beroert, krijgt er enkele biologische teelttips bovenop. Het belooft een prachtige dag te worden!

Wil u alvast plannen welk landbouwbedrijf u graag bezoekt op 19 september, dan vindt u op de website van de Biotheek per provincie een overzicht van de biologische landbouwbedrijven die opendeurdag houden tijdens de Dag van de Landbouw.

Bekijk: <http://www.bioforum.be/nieuwsDetail.asp?id=238>

bron: Biotheek, 16/09/2004

Biosector van VLAM lanceert de "Smaakacademie"

VLAM heeft in samenwerking met de biosector en met steun van de Europese Gemeenschap een nieuwe campagne klaar om bioproducten in de kijker te plaatsen. Advertenties, affiches, receptenfolders en een website maken vanaf begin september de Smaakacademie bekend. Smaak wordt immers het centrale thema van de nieuwe campagne. De slogan "Hoe smaakt u het?" sluit hier naadloos bij aan.

Opvallende beelden in magazines en op winkelpunt

Van september tot half december verschijnen in de damesbladen Nest, Weekend Knack, Humo, Bond, Smaak, Goed Gevoel en Feeling advertenties met bijna lege borden. Een afgeknabbelde kaaskorst, enkele kruimels van een overheerlijke chocoladecake en het kroontje van een aardbei zijn de stille getuigen dat iemand alles gretig verorberd heeft.

Van deze drie beelden werden affiches afgeleid die de campagne brengt tot op de verkooppunten. Aansluitend ontwikkelde VLAM ook receptenfolders in een handige display zodat de klanten wat inspiratie kunnen meenemen naar huis.

Www.smaakacademie.be

In de advertenties, op de affiches en in de folders wordt telkens verwezen naar de website www.smaakacademie.be <<http://www.smaakacademie.be/>>. Deze site geeft niet alleen informatie over bioproducten en over het biogarantielabel, maar de bezoeker wordt er ook verleid om eens van bio te proeven. Bekende BV's (Bio-Vlamingen) getuigen er en geven hun favoriet recept.

Promotiemateriaal af te halen op Vitasana

Winkeliers kunnen de affiches en receptenfolders afhalen op de Naredi-stand (nummer 3101) tijdens de vakbeurs Vitasana. Deze "vakbeurs voor gezond leven" wordt in Flanders Expo te Gent georganiseerd op 3 en 4 oktober. De promotieverantwoordelijke van VLAM zal er de pakketten verdelen en u graag de nodige toelichting geven.

Downloads

download : BioKaas.jpg <<http://www.pers.vlam.be/news/files/BioKaas.jpg>> (129 kb)

Persverantwoordelijke

Leen Guffens, Email Leen.Guffens@vlam.be

bron: Vlam, 07/09/2004

Agriflanders met opportuniteit voor bio-boeren

Agriflanders is - voor wie het nog niet mocht weten - dé Vlaamse land- en tuinbouwbeurs en stilaan meer dan een vaste waarde voor bezoekers én voor exposanten. Agriflanders profileert zich als een beurs waar alle actoren van de agro-voedingsketen aan bod komen : toeleveranciers, telers, afnemers en verwerkers en de overheden. De beurs wordt tweejaarlijks georganiseerd en ontving bij de vorige editie (2003) ruim 80.000 bezoekers over drie dagen. De eerstvolgende editie van Agriflanders gaat door op 7, 8 en 9 januari 2005 in Flanders Expo te Gent.

De organisatoren van de beurs bieden de kans aan producenten van biologische, streek- en hoeveproducten om hun product te promoten naar al die bezoekers - waaronder ook een aantal inkopers van supermarkten en grootdistributie. Sterker nog : Agriflanders biedt de kans om dat te doen aan een sterk verminderd tarief. Biologische boeren die promotie willen voeren voor hun thuisverwerking of hun abonnementenformule vinden in Agriflanders een geschikt forum. Er mag bovendien ook verkocht worden op de stand tijdens de beurs - ook voor directe consumptie - zodat men kan verwachten dat de kleine investering nog tijdens de beurs gemakkelijk terugverdiend wordt.

Als u nog twijfelt, kan u misschien nog eens kijken op de website www.agriflanders.be <<http://www.agriflanders.be/>> . U kan er o.a. een pak foto's bekijken van de vorige editie. De foto's van de standen van de producenten van biologische, streek- en hoeveproducten vindt u terug bij Hal 2.

Wie wil deelnemen, vraagt een inschrijvingsformulier bij Kurt Cornelissen (tel 09/381.86.82 - kurt.cornelissen@proefcentrum-kruishoutem.be) en stuurt het ingevuld en ondertekend terug naar Annie De Groote, per fax (09/244.63.07) of per post (Agriflanders, Kortrijksesteenweg 400b, 9000 Gent).

Ook voor verdere vragen kan men contact opnemen met Kurt Cornelissen.

Kurt Cornelissen
Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw
Karreweg 6
9770 Kruishoutem
Tel ++ 32 (0)9 381 86 86
Fax ++ 32 (0)9 381 86 99

bron: Kurt Cornelissen, 09/09/2004

Analyse en evaluatie van het instrument Bioketenmanagement (BKM)

Sedert 2002 zijn 2 bioketenanimatoren (BKA) actief in de sector van de biologische landbouw. Gedurende een periode van minstens drie jaar (2002-2004) was en is het hun taak om een impuls te geven aan de samenwerking tussen marktpartijen met als doel de productie en afzet van biologische producten in een stroomversnelling te brengen (www.bioketen.be). Het overheidsinstrument Bioketenmanagement (BKM) loopt nog tot eind 2004. Door de Cel Biolandbouw van de ALT werd aan de Afdeling Monitoring en Studie (AM&S) gevraagd naar aanbevelingen voor het (opnieuw) inzetten van dat instrument vanaf 2005.

Op basis van interviews met een 10-tal betrokkenen uit de sector en een beperkte literatuurstudie werd door de AM&S geanalyseerd (1) **hoe** het instrument BKM in de toekomst zou kunnen ingezet worden en (2) **wat** het dan zou kunnen realiseren.

U kan de studie bestellen via:

Afdeling Monitoring en Studie

Leuvenseplein 4 (7de verdieping) - 1000 Brussel

Treurenberg 16 (4de verdieping) - 1000 Brussel

Tel: 02/553.63.46 - Fax: 02/553.63.50

e-mail: sdvolt@vlaanderen.be

Of u kan het downloaden in PDF-formaat:

<http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/landbouw/publicaties/volt/20.html>

Vermenigvuldiging of overname van gegevens zijn toegestaan mits expliciete bronvermelding.

© Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

bron: Afdeling Monitoring en studies, 15/09/2004

Biologische landbouw in grensoverschrijdend perspectief

De provincies West- en Oost-Vlaanderen en Zeeland nodigen u, in samenwerking met Vakgroep Landbouw Euregio Scheldemond en de partners van het interregproject 'Grensoverschrijdend Biologisch Boeren' van harte uit op de themadag:

Biologische landbouw in grensoverschrijdend perspectief op woensdag 20 oktober 2004,
Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries (Brugge)

Tijdens deze themadag wordt vanuit verschillende insteken een beeld geschetst van de biologische landbouw in Vlaanderen en Zeeland. Hoe kenmerkt deze sector zich in beide gebieden, hoe is het beleid georganiseerd en hoe staat het met de marktontwikkeling van de biologische landbouw in Vlaanderen en Zeeland? Via een aantal gerichte workshops gaan we in de namiddag dieper in op de nodige randvoorwaarden om de biologische landbouw in de Euregio Scheldemond verder te ontwikkelen en wordt er nagegaan welke aspecten bij voorkeur in aanmerking komen voor een grensoverschrijdende aanpak. Samen met de belangrijkste actoren willen we zo de krijtlijnen uittekenen voor het beleid van de volgende jaren.

Deelname te bevestigen uiterlijk tegen 11 oktober 2004

Meer info : Inge De Keyser, tel: 0032(0)9 223 88 47

programma

(...) 10u00 Verwelkoming door Gabriël Kindt, gedeputeerde provincie West-Vlaanderen

10u10 Kenmerken van de biologische landbouw + voorstelling van het

Interregproject 'Grensoverschrijdend Biologisch Boeren' door Lieven Delanote (PCBT)

10u30 Beleid

- Vlaanderen – krijtlijnen Vlaams Actieplan biologische landbouw door Joris Relaes (ALT)

- Nederland / Zeeland – krijtlijnen landelijk en provinciaal beleid door Gabriëlle Nuytens (LNV)

11u00 Keten- en marktproblematiek:

- Vlaanderen – insteek vanuit de ervaringen in het project "Bioketen" door Paul Verbeke (bio-ketenmanager)

- Zeeland – insteek vanuit de ervaringen in de "Taskforce biologische landbouw" door Kees Rijnhout (bio-ketenmanager AGF)

11u45 Wenselijkheid en perspectieven voor grensoverschrijdende samenwerking in beleid, organisatie, onderzoek en handel van de biologische landbouw door Greet Blom (IBL) (...)

13u00 Workshops omtrent "keten- en marktontwikkeling" vanuit drie invalshoeken

1. Workshop "Teler" o.l.v. Emiel van de Vijver (Teler)
  2. Workshop "Consument" o.l.v. LucVan Bellegem (VLAM)
  3. Workshop "Handel, verwerking en distributie" o.l.v. (nog te bevestigen) (...)
- 14:50 Plenaire sessie – Terugkoppeling workshops en conclusie
15:55 Slottoespraak door Jan Durnez, gedeputeerde provincie West-Vlaanderen (...)

bron: Kurt Cornelissen, 16/09/2004

Bezoek aan open dagen Bejo Zaden en Clause Tézier

Bejo Zaden en Clause Tézier zijn beide toonaangevende bedrijven gespecialiseerd in de veredeling en productie van groentezaden en hebben reeds meerdere jaren geïnvesteerd in een biologisch vermeerderingsprogramma. Van 21 tot 26 september houden zij hun traditionele open dagen in Noord-Nederland waarbij ze hun rassen demonstreren op een (biologische) proefveldlocatie. Tal van rassen die biologisch beschikbaar zijn of worden, zullen in het veld te zien zijn.

Op dinsdag 21 september heeft PCBT een gezamenlijk bezoek voorzien en zijn jullie van harte welkom op de demonstratievelden van Bejo Zaden te Warmenhuizen en van Clause Tézier te Oudkarspel. Er wordt op beide bedrijven gezorgd voor een speciale rondleiding met uitgebreide toelichting over het biologische veredelings- en vermeerderingsprogramma. Bij Bejo maken we in het pakhuis ook kennis met alle stappen die een biologisch zaadje ondergaat van oogst tot verpakking. Op die manier krijgt u een beeld van de specifieke problemen waarmee zij te maken hebben, van de oplossingen die daarvoor worden gezocht en van de biologische ontwikkelingsperspectieven van beide zaadbedrijven. Bovendien zal er ook voldoende gelegenheid zijn om met de biologische zaadverantwoordelijken van gedachten te wisselen over biozaad, van veredeling tot praktijkwaarde van de rassen. Mis deze kans dus niet en schrijf u meteen in (in elk geval graag voor 15 september)!

Meer info / inschrijving: Femke Temmerman
of Lieven Delanote, PCBT, ! 051/26 14 00

bron: Bionieuwtjes PCBT, 07/09/2004

NIEUWE ALT-DEMONSTRATIEPROJECTEN IN 2005

In februari 2004 lanceerde de ALT een oproep voor nieuwe demonstratieprojecten. PCBT diende, in samenwerking met andere organisaties, een 3-tal voorstellen in. Twee projecten werden recent goedgekeurd. Hieronder vindt u een korte toelichting.

'Introductie suikerbieten in de biologische landbouw' (i.s.m. Belbior, Bieteninstituut en de bio-ketenmanagers) Tot op heden worden nauwelijks suikerbieten geteeld bij gebrek aan biologische verwerking. Niettemin hebben suikerbieten om meerdere redenen een sleutelpositie in de verdere ontwikkeling van de biologische landbouw en is er een reële noodzaak om deze teelt ook in de biologische landbouw te ontwikkelen.

Hiertoe werd voornoemd project ingediend en goedgekeurd. Belangrijkste actiepoint in het project is de demonstratie van de teelttechniek en de economische doorrekening van de teelt. Concreet is het project opgebouwd omheen 3 acties:

Actie 1: organisatie van een studieclub biologische suikerbiettelers

In 2004 startten 2 Vlaamse melkveehouders op kleine schaal met de teelt van biologische suikerbieten. Vanaf 2005 moet dit areaal groeien, in eerste instantie door het aantrekken van

biologische boeren met suikerbietquotum, later kunnen ook gangbare boeren die omschakelen toetreden. Het is de bedoeling deze biologische suikerbiëttelers in een studieclub te verenigen om de kennisuitwisseling en de uitwisseling van ervaringen maximaal te bevorderen. Ook telers die interesse hebben in de teelt, maar in 2005 alsnog afwachten, kunnen aansluiten bij de studieclub.

Actie 2: perceelsopvolging, demonstratie teelttechniek en economische doorrekening van de teelt

Deze actie heeft tot doel de telers te begeleiden bij de teelt van biologische suikerbieten, de ervaringen van de individuele telers te bundelen en te ontsluiten en waar nodig via praktijkgerichte demonstratiepercelen de teelttechniek verder te ontwikkelen.

Actie 3 : verbreding naar gangbare boeren Het project vangt aan op 1 december 2004 en loopt tot 30 november 2006.

Meer info of suggesties voor de uitvoering van dit project: Lieven Delanote of Isabelle Vuylsteke, PCBT, ! 051 / 26 14 00

bron: Bionieuwtjes PCBT, 07/09/2004

'Teelt van eiwithoudende gewassen met als doel een 100 % biologisch en streekeigen rantsoen'

(i.s.m. Belbior, Hogeschool Gent – BIOT, Wim Govaerts – Bioconsult en Jos Maes)

Vanaf augustus 2005 dienen alle voeders in de biologische veehouderij van biologische oorsprong te zijn. Dit zal op veel bedrijven problemen geven bij het samenstellen van een evenwichtig rantsoen. Diverse deskundigen verwachten een schaarste van eiwitrijke krachtvoedergrondstoffen, met als gevolg dat deze grondstoffen duurder zullen worden. Met voorliggend project willen we werken aan de sensibilisering voor de teelt van eiwithoudende gewassen op het eigen bedrijf. Meer specifiek voor de biologische veehouderij wordt met dit project nagegaan in hoeverre een bepaald type veebedrijf in staat is om zichzelf te voorzien van alle componenten voor een uitgebalanceerd rantsoen.

Screening interessante eiwitteelten: haalbaarheid in Vlaanderen PCBT gaat na welke de teelten zijn die mogelijks interessant zijn om biologisch te telen in Vlaanderen. Er wordt hierbij een beroep gedaan op de kennis en proefervaring van contacten van PCBT in Wallonië en in het buitenland en op de ervaring die de Hogeschool Gent Departement BIOT, Vakgroep Plantaardige en Dierlijke productie met deze gewassen heeft. D.m.v. overleg met de verschillende Belbior-vakgroepen van de dierlijke sector wordt beslist welke 3 of 4 eiwitgewassen worden opgenomen in het demonstratieproject. Per teelt worden een aantal variaties uitgewerkt (vb. rassen, onkruidbestrijding,...).

Eiwitgewassen : teelt, voederwaarde, rantsoen en zoötechnische prestaties dieren PCBT legt 6 demopercelen aan en volgt de teelt van eiwitgewassen op bij de proefveldhouders. Hiervoor wordt samengewerkt met verschillende partners. D.m.v. een welbepaalde labo-opstelling wordt het inkuilproces van de vochtig geoogste gewassen nagebootst. De voederwaarde van de GPS, vochtig en droog geoogst graan wordt bepaald. Op basis van de bekomen voederwaarden wordt per diersoort een evenwichtig rantsoen geformuleerd. De technische prestaties van de verschillende diersoorten op de demonstratiebedrijven worden daarbij ook telkens opgevolgd.

Communicatie

Per demonstratieperceel of -bedrijf wordt een veldbezoek georganiseerd tijdens het groeiseizoen of tijdens de voeding van de eiwitcomponent. Deze veldbezoeken sluiten

indien mogelijk aan bij een bijeenkomst van de respectievelijke studieuclubs van Belbior. Per teelt en per oogstwijze wordt een saldoberekening opgemaakt. Ter afronding worden voor de veehouders twee studienamiddagen ingericht betreffende de teelt en de inpasbaarheid in het rantsoen van de verschillende eiwitgewassen. Eén studiedag richt zich naar herkauwers, één studiedag richt zich naar eenmagigen. Het project loopt van 1 december 2004 tot 31 maart 2006.

Meer info of suggesties voor de uitvoering van dit project: Isabelle Vuylsteke of Lieven Delanote, PCBT, ! 051/26 14 00

bron: Bionieuwtjes PCBT, 07/09/2004

Bio-hoeve kost twee eurocent

Gemeente Herent geeft twintig werkzoekenden een boerderij

De vzw Wonen en Werken krijgt een deel van de Benedictushoeve in erfpacht van de gemeente Herent. De vereniging betaalt daarvoor een symbolische twee eurocent per jaar. Dankzij deze steun kunnen twintig mensen onder sociale begeleiding aan biologische tuinbouw doen.

De erfpachtovereenkomst is geldig tot 2035. Bij De Wikke werken er momenteel een twintigtal mensen die anders nergens meer terecht zouden kunnen voor een nuttige dagbesteding. „Wonen en Werken organiseert tewerkstellingsprojecten”, vertelt coördinator Luc Heylen. „Voor mensen die minstens vijf jaar werkloos zijn en laaggeschoold. De Wikke is daarop een uitzondering. We hebben gemerkt dat er nog een categorie lager was. Mensen met vooral psychische problemen die niet in het reguliere arbeidscircuit terecht kunnen of in een sociale werkplaats.”

Wonen en Werken beschikt aan de Benedictushoeve over een hectare landbouwgrond voor biologische groenten. Ook aan de Abdij van 't Park in Heverlee ligt er nog een hectare landbouwgrond. „Het is vrijwilligerswerk. De mensen krijgen 2,5 euro per dag zakgeld. Niet veel, maar ze hebben tenminste een bezigheid. Het is zwaar werk op het veld maar de sfeer is goed.”

Sociale tewerkstelling

Drie langdurig werklozen zorgen voor de continuïteit en begeleiders Peter en Koen staan in voor de omkadering. „Het is niet louter werken, hé. Er komt veel begeleiding en vorming bij kijken. Veel van onze mensen kunnen niet meer dan dit werk. Anderen zien het dan weer naar een eerste stap naar een opleiding of ander werk.” De geteelde groenten zijn te koop in de hoevewinkel van De Wikke. Die is elke vrijdag van 15 tot 19 uur geopend. Elke week gaan er bovendien een zestigtal pakketten naar de vzw Voedselteams. Het biologisch tuinbouwproject De Wikke krijgt zo een zekere toekomst. Zonder deze erfpacht kon De Wikke niet overleven. Alle onkosten en machinerie moet de organisatie zelf betalen. De Benedictushoeve is een proefbedrijf dat Herent indertijd overnam van het provinciebestuur.

Info bij Koen Bienstman: 0474-74.39.91

Het Nieuwsblad, 16/09/2004

INTERNATIONAAL

NL - Albert Heijn breekt belofte residuvrije voeding

Vijf jaar geleden stelde de Nederlandse grootwarenhuisketen Albert Heijn zich tot doel om in 2005 alleen nog residuvrije groenten en fruit aan te bieden. Nu luidt het dat het op die manier onmogelijk is om tijdens de zomermaanden de benodigde hoeveelheden van de juiste kwaliteit aan te bieden.

Albert Heijn wilde de telers nog wel toelaten bestrijdingsmiddelen te gebruiken, maar de bedoeling was dat in de winkelrekken geen pesticidenresidu's meer zouden teruggevonden worden. De idee kwam er onder druk van de publieke opinie, zo klonk het destijds.

De Nederlandse milieubeweging reageert ontgoocheld. In Engeland zouden grote supermarkten wel bewijzen dat het aanbieden van residuvrije producten in de praktijk haalbaar is. Bij de vakorganisatie LTO men dat dit geen utopie hoeft te zijn. Maar het is de vraag of de consument er voldoende wil voor betalen, aldus woordvoerder Pinxterhuis.

Bron: De Volkskrant, geknipt uit: www.vilt, 15/09/2004

NL - Biologisch melkveebedrijf wint ANNA-natuurprijs

Aan de rand van biologische melkveebedrijf de Hemelrijksche Hoeve in Biezenmortel woont sinds kort een dassenfamilie. Het is geen toeval dat de das hier is komen wonen. Dat is te danken aan de inspanningen van de boer. Voor deze inzet ontvangt melkveehouder Johan Martens dit jaar de ANNA-natuurprijs van Biologica en CLM. Op 23 september zal op de Hemelrijksche Hoeve de winnaar officieel bekendgemaakt en gehuldigd worden.

Op een biologisch bedrijf worden geen kunstmest of chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt. Om ziekten en plagen te voorkomen werken biologische boeren en tuinders zoveel mogelijk samen met de natuur. Wat betekent deze werkwijze voor de boer, voor de natuur, en voor een ieder die van het boerenlandschap wil genieten? Het antwoord op deze vragen brengt Biologica, CLM en de Koninklijke Nederlandse Heidemij Maatschappij (KNHM) in woord en beeld met het tweejarig ANNA-project.

In het eerste jaar zijn op negentig biologische bedrijven de natuurmaatregelen in kaart gebracht. Hiervan zijn zes bedrijven, die qua inzet en innovatie uitspringen boven de groep, genomineerd voor de ANNA-natuurprijs; een bedrag van 2.000 euro.

De Hemelrijksche Hoeve

De winnaar van de ANNA-natuurprijs 2004 is biologische melkveehouder Johan Martens van De Hemelrijksche Hoeve in Biezenmortel. Uit het juryrapport: "Als je het erf van de Hemelrijksche Hoeve opkomt, beland je direct in een prachtige bloementuin. Opvallend zijn de brede hagen waarin de hele zomer struiken bloeien. Later worden dit bessen waar vogels zich te goed aan kunnen doen. De familie Martens zorgt voor een flink stuk natuurgasland, deels samen met Brabants Landschap."

Verder zijn door de jury een aantal kenmerken benoemd die eruit springen op de Hemelrijksche Hoeve: aanwezigheid van veel bijzondere soorten zoals das, boomkikker, kerkuil en moerashertshooi, aandacht voor cultuurhistorie, overdracht van (natuur)kennis door excursies over bedrijf en in aangrenzend natuurgebied.

Brochure

Na het eerste projectjaar hebben Biologica, CLM en KNHM een brochure gemaakt om in woord en beeld aan consumenten, beleidsmakers en agrariërs te laten zien wat biologische boeren doen voor de natuur op hun bedrijf. Het eerste exemplaar van 'De verrassende natuur op biologische

bedrijven' zal door de vice-voorzitter van Biologica, Hans Levelt, uitgereikt worden aan een vertegenwoordiger van Natuurmonumenten.

bron: Biologica, 14/09/04, geknipt uit: www.AgriHolland.be, 15/09/2004

NL - Biologische landbouw presteert beter bij klimaatverandering

In een wereld met een veranderd klimaat is de voedselvoorziening een kwetsbaar punt. Wat is de invloed van langdurige droogte of hevige neerslag op de landbouw? Uit recente onderzoeken blijkt dat biologische landbouw in dergelijke omstandigheden beter presteert. De bodemkwaliteit is hierbij de grootste troef, concludeert Biologica.

Hoewel er nog steeds wetenschappers zijn die beweren dat het wel meevalt met de klimaatverandering, liggen de harde feiten wereldwijd op tafel. Meetgegevens uit het ijs van Antarctica tonen aan dat het CO₂-gehalte in de atmosfeer in de afgelopen 400.000 jaar nog nooit zo hoog geweest is als nu, en bovendien nog nooit zo snel gestegen is. Wereldwijd hebben boeren te maken met weersomstandigheden die onberekenbaar zijn geworden. Niet alleen in derdewereldlanden, maar ook in Nederland zijn de effecten te zien. Voor de landbouw is vooral van belang dat er meer (erg) natte en (erg) droge periodes komen. De *variabiliteit* van het weer wordt groter. Dat biologische landbouw in dergelijke omstandigheden veel beter presteert, is dit jaar aangetoond in onderzoek van het Rodale Instituut uit Pennsylvania (VS), de Universiteit van Navarra (Spanje) en Bundesforschungs-anstalt für Landwirtschaft in Braunschweig (Duitsland).

De crux is telkens weer de kwaliteit van de bodem, concludeert Biologica uit deze drie onderzoeken. Biologische bodems bevatten veel meer leven. Dit komt doordat er natuurlijke bemesting wordt gebruikt of groenbemesting. De ondergeploegde mest of plantenresten worden geleidelijk afgebroken door microscopisch leven. Al die activiteit zorgt voor een betere structuur, waardoor onder andere de plantenwortels en daardoor ook het regenwater dieper kunnen doordringen. Bij droogte wordt het schaarse water beter benut en bij overstromingen wordt er meer water opgeslagen en is er minder erosie. Kijkend naar de huidige klimaatomstandigheden in derdewereldlanden is dit een belangrijk argument voor de toepassing van biologische landbouw. De gevolgen van erosie en droogte in derdewereldlanden zijn vaak dramatisch, ook zonder verder klimaatsveranderingen.

Afgezien van de gevolgen voor gezondheid, dierenwelzijn, biodiversiteit, natuur en landschap, blijken er weer nieuwe argumenten te zijn die pleiten voor biologische landbouw: de waterhuishouding van de grond wordt een stuk beter en erosie krijgt minder kans. Deze voordelen vloeien voort uit de achterliggende gedachten van biologische landbouw. Zij kijkt niet alleen naar onderdeeljes, maar naar het hele natuurlijke systeem dat de landbouw omgeeft. De voordelen blijken keer op keer opnieuw.

Biologica heeft de resultaten van de onderzoeken samengevat en gepubliceerd in het blad Smaakmakend, dat sinds deze week o.a. via de natuurvoedingswinkels verspreid wordt. Het artikel staat vanaf volgende week ook integraal op www.smaakmakend.nl onder *actuele zaken*.

bron: Biologica, 09/09/2004

NL - Provincie Groningen wil biologische landbouw niet langer steunen

Terwijl het ministerie van LNV in 2005 en 2006 in totaal 2,3 miljoen euro aan de stimulering van de biologische landbouw in het Noorden wil besteden overweegt de provincie Groningen haar steun, jaarlijks 75.000 euro, in te trekken. De provincie wil niet langer aan

een dood paard trekken. Dat zegt de Groningse gedeputeerde Henk Bleker. Bleker denkt dat het verstandiger is geld in andere takken van duurzame landbouw te steken omdat het aantal biologische boeren in Groningen al vijf jaar blijft steken op 50 op een areaal van 2000 hectare.

Ook de PvdA in Groningen wil de steun voor de biologische sector heroverwegen. De fractie broedt al maanden op een eigen landbouwnotitie en overweegt het geld voor biologische landbouw voortaan te steken in duurzame landbouw in de landschappelijk waardevolle gebieden Westerwolde, Middag-Humsterland en het Westerkwartier.

bron: www.agriholland.nl, 16/09/2004

NL - 'Onderzoek naar vrije uitloop kippen hard nodig'

Het is hard nodig dat er onderzoek wordt gedaan naar de vrije uitloopstal voor kippen. En vooral ook naar de vraag hoe kippen gezond kunnen blijven in dit type pluimveehouderij. Om een antwoord op die vraag te krijgen, is het heel belangrijk dat het praktijkgerichte onderzoek op Spelderholt goed samenwerkt met het fokkerijonderzoek van Wageningen Universiteit. Alleen dan kunnen we 'de robuuste kip' daadwerkelijk gestalte geven.

Dat zei directeur-generaal dr. A.N. van der Zande, namens de Minister van LNV, bij de opening van het pluimveeproefbedrijf Het Spelderholt, op 9 september in Lelystad. De opening van het nieuwe proefbedrijf is volgens Van der Zande niet alleen goed nieuws voor de biologische pluimveehouderij. Ook de gangbare pluimveehouderij heeft er baat bij. In de gangbare sector groeit de categorie 'met-vrije-uitloop', namelijk als kool. Inmiddels loopt bijna 17% van de hennen buiten. Dat zijn ruim vijf miljoen dieren.

Deze snelle opmars van de vrije uitloop baart veel traditionele pluimveehouders zorgen. Ze zijn bang dat de tijd van gebrekkige hygiëne in open stallen waarbij dieren direct op de grond worden gehouden, terugkomt. En ze vrezen daarbij de risico's van gezondheidsproblemen. Die zorg is volgens Van der Zande niet helemaal onterecht. Immers, kippen die buiten lopen, hebben een grotere kans op besmetting, dan kippen die binnen worden gehouden. Daarom is onderzoek hard nodig, aldus de LNV-topambtenaar.

Bron: Biofoon, geknipt uit: www.agriholland.nl, 16/09/2004

NL - SP lanceert stimuleringsplan biologische landbouw

Krista van Velzen, Tweede-Kamerlid voor de SP, heeft een tienpuntenplan uitgewerkt om de biologische landbouw te stimuleren. "De biologische sector lijdt onder een imago probleem. Te exclusief en te duur, zegt iedereen. Dat komt echter door het beleid van supermarkten en overheid. Dáár ligt dus ook de oplossing", stelt Van Velzen. Volgens haar blijft door de passiviteit van de regering het biologisch marktaandeel in 2004 steken op 1,6%, terwijl wordt gestreefd naar 5%.

"De biologische landbouw doet als enige wat het marktdenken vereist: alle productiekosten doorberekenen in de prijs van het product. Andere landbouw takken kunnen goedkoper produceren maar laten de samenleving opdraaien voor de kosten van bijvoorbeeld bodem- en waterverontreiniging. De markt faalt dus", stelt Van Velzen. Ook de supermarkten krijgen een veeg uit de pan van het Kamerlid. "Zij lanceren biologisch voedsel bewust als een luxe

nicheproduct. Zij zouden de prijs gemakkelijk omlaag kunnen brengen, maar doen dat niet vanwege de winsten."

Het SP-plan bevat tien maatregelen waardoor het biologische marktaandeel volgens de partij zal groeien en het prijsverschil met gangbaar voedsel zal dalen. Enkele hiervan zijn:

- * De overheid moet zelf meer biologische producten in haar kantines aanbieden (bij ministeries, ziekenhuizen, politie, universiteiten, gemeentehuizen etc.)
- * De keten moet oplossingen ontwikkelen voor het prijsprobleem (gezamenlijk lagere marges doorvoeren, bijvoorbeeld via 'introductiefondsen' of 'marges in centen in plaats van procenten')
- * Verduurzaming van de landbouwsubsidies (hogere premies voor duurzame boeren, lagere premies voor niet-duurzame boeren)
- * Openbaarheid over gangbare landbouwpraktijken (aanscherping reclamecode, openbaar maken van voedseltesten, invoering van communicatiecode voor productschappen en gedegen informatieprogramma's op scholen en TV)
- * Fiscale vergroening (duurzaam ondernemerschap wordt beloond middels extra fiscale aftrek).

De complete nota '[Biologische landbouw prijzenswaardig](#)' vindt u op de website van de SP.

bron: SP, geknipt uit www.agriholland.nl, 13/09/2004

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be. U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be.

Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1400 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne.

Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp.

Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.